

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญาในวิทยาลัยชุมชน ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญาในวิทยาลัยชุมชน

ขั้นที่ 1 ศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้

1. จากการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 7 คน เป็นการนำข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อสร้างข้อสรุปเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญาในวิทยาลัยชุมชน ผู้วิจัยของนำเสนอ ดังนี้

1.1 การจัดการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปผู้สอนควรมีสมรรถนะที่จำเป็นในเรื่องใดบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นสอดคล้องกันดังตัวอย่าง

...การจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนควรมีสมรรถนะเกี่ยวกับหลักสูตรโดยเฉพาะหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา รวมทั้งวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ และจิตวิทยาปฏิบัติการในห้องเรียน ควรมีเทคนิคหรือกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนควรมีสมรรถนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรอบด้าน นอกจากนี้ควรมีสมรรถนะด้านการวัดผลและประเมินผล การสร้างเครื่องมือที่หลากหลายและสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิทั้ง 5 ด้าน ซึ่งผู้สอนในระดับอุดมศึกษาจะต้องตระหนักในเรื่องกล่าว

(คนที่ 1, ผู้ให้สัมภาษณ์, 14 สิงหาคม 2555)

...สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนในระดับอุดมศึกษา สิ่งแรกควรมีสมรรถนะเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิหรือหลักสูตรนั้นเพราะเป็นจุดตั้งต้นของการพัฒนาผู้เรียน และสิ่งสำคัญจิตวิทยาการเรียนการสอนถือว่ามีความสำคัญเพราะหากผู้สอนรู้จิตวิทยาก็สามารถพื้นฐานของผู้เรียน สามารถสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนต้องเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งเพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ได้ค้นพบด้วยตนเอง

(คนที่ 2, ผู้ให้สัมภาษณ์, 25 สิงหาคม 2555)

...การจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งที่กว้างมากแต่ถ้ามองถึงความเป็นครู นั้น จะต้องสมรรถนะที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เช่น ต้องมีสมรรถนะเกี่ยวกับหลักสูตร รวมถึงการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อนำไปใช้ในการเขียนแผนหรือออกแบบการเรียนการสอน หากมองในศตวรรษที่ 21 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ต้องมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันโดยเฉพาะในช่วงนี้อาเซียนกำลังเข้ามา การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ก็เป็นสิ่งที่อาจารย์ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด ดังนั้นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความสนใจใฝ่รู้การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้เทคนิคต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการชั้นเรียน ต้องใช้จิตวิทยาการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งกับผู้เรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจ การกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยการใช้การวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนหรือที่เรียกว่าการวัดและประเมินตามสภาพจริง

(คนที่ 5, ผู้ให้สัมภาษณ์, 2 กันยายน 2555)

1.2 วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันอุดมศึกษาดำกว่าปริญญา ผู้สอนควรมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างจากผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาอย่างไร

...วิทยาลัยชุมชนโดยหลักเป็นวิทยาลัยที่มีพันธกิจจัดการศึกษาให้กับผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษาและผู้เรียนส่วนใหญ่ มีงานทำ มีอาชีพหรือเป็นคนที่ต้องการหาความรู้เพิ่มเติมดังนั้นถึงอย่างไรสมรรถนะที่สำคัญของผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนควรมีสมรรถนะเกี่ยวกับหลักสูตรหรือสิ่งที่นำมาใช้กับผู้เรียน แต่หลักสูตรนั้นต้องมีความเหมาะสมกับบริบทของวิทยาลัยชุมชนแต่ละพื้นที่ และนอกจากนี้ผู้สอนควรมีจิตวิทยา

การสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ การใช้สื่อการเรียนรู้ที่เน้นชุมชนเป็นฐาน และด้วยเหตุผลที่ผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนส่วนใหญ่เป็นบุคคลภายนอกเสียส่วนใหญ่ บางคนเป็นครูในการศึกษาขั้นพื้นฐาน บางคนเป็นตำรวจ บางคนเป็นพยาบาล บางคนประกอบอาชีพส่วนตัว และผู้เกษียณอายุ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นดังนั้นความหลากหลายจะต้องสร้างสมรรถนะให้มีความรู้ด้านอื่นๆ ที่เหมือนกัน เช่นด้านการออกแบบการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับระดับผู้เรียน และสิ่งสำคัญผู้สอนต้องมีทักษะที่จำเป็นเช่น ทักษะการสื่อสาร การถ่ายทอด การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนผู้สอนต้องมีคุณลักษณะที่แตกต่าง เช่น ต้องมีคุณธรรมความเป็นครู มีความเข้าใจในตัวผู้เรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนต้องมีสมรรถนะเป็นผู้ที่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

(คนที่ 4, ผู้ให้สัมภาษณ์, 14 สิงหาคม 2555)

1.3 การพัฒนาผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้จะมีรูปแบบการพัฒนาอย่างไร และควรใช้ระยะเวลาเท่าใด

...การจัดการเรียนรู้ถือว่าเป็นงานประจำหรือเป็นงานตามหน้าที่ดังนั้นรูปแบบที่ควรจะนำมาใช้ในการพัฒนาควรเป็นรูปแบบที่ใช้ในสำนักงาน เช่น การใช้ระบบการบริหารคุณภาพหรือวงจรคุณภาพ PDCA เพราะเท่าที่ทราบเป็นระบบที่มีความชัดเจนและทุกหน่วยงาน เช่น สถานศึกษา การพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานทางการศึกษา เช่น ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาครูได้เช่นกัน เพื่อให้การทำงานหรือการพัฒนาเกิดประสิทธิผล ส่วนระยะเวลาการพัฒนานั้น เมื่อพัฒนาสมรรถนะ ก็ต้องใช้เวลาพอสมควรโดยเฉพาะการอบรม ก็ควรเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ ใช้เวลาประมาณ 5 วัน และควรเป็นระยะไม่ควรต่อเนื่องกันอาจทำให้เกิดการเหนื่อยล้า เช่น ครั้งแรก ควรใช้เวลา 2-3 วัน ครั้งหลังก็ควรใช้เวลา 2-3 วัน เช่นกัน หลังจากนั้นก็มีให้ไปปฏิบัติและนิเทศติดตามผล เพื่อให้เกิดการพัฒนา และสัมมนาประเมินผลเพื่อปรับปรุงการพัฒนาก็จะเข้าสู่ระบบการบริหารวงจรคุณภาพ

(คนที่ 3, ผู้ให้สัมภาษณ์, 14 สิงหาคม 2555)

1.4 หากจะประเมินโครงการ จะประเมินในประเด็นใดบ้าง จะมีวิธีการประเมินอย่างไร

...การประเมินโครงการอบรม โดยทั่วไปจะมีทั้งแบบก่อนการอบรม หลังการอบรม หรือบางครั้งจะประเมินหลังการอบรมเพียงอย่างเดียวแต่ถ้าจะให้เหมาะสมและถูกต้อง ควรจะประเมินทั้งก่อนการอบรม ระหว่างการอบรม และหลังการอบรมหรือเสร็จการอบรม ซึ่งหากจะยึดรูปแบบจริงๆ แล้วจะประเมินยึดวัตถุประสงค์ของโครงการจะเหมาะสมแต่ถ้าหากเป็นโครงการในลักษณะเชิงพัฒนาให้บุคลากรให้มีสมรรถนะและมีระยะเวลาในการพัฒนาสมรรถนะ โดยเฉพาะรูปแบบนั้น เทคนิคการประเมินที่เหมาะสมและนิยมใช้ การประเมินประสิทธิผลของ Kirkpatrick เหมาะสม เพราะใช้กันแพร่หลายในการพัฒนาบุคลากรเพราะประเมินรอบด้านครบถ้วนจนถึงขั้นประเมินผลลัพธ์ แต่มีข้อเสียคือ อาจจะยุ่งยากกับผู้จัดโครงการเพราะมีขั้นตอนมาก

(คนที่ 5, ผู้ให้สัมภาษณ์, 14 สิงหาคม 2555)

2. จากการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ การด้านการพัฒนาผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน จำนวน 7 คน เป็นการนำข้อมูลมาสังเคราะห์แล้วสร้างข้อสรุปเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน ผู้วิจัยของนำเสนอ ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน มีความจำเป็นหรือไม่เพราะเหตุใด

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นสอดคล้องกันดังตัวอย่าง

...ดิฉันคิดว่ามีความจำเป็นมาก และเห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะปัจจุบันวิทยาลัยชุมชนทั่วประเทศ มีบุคลากรที่เป็นอาจารย์พิเศษมากกว่าอาจารย์ประจำ ซึ่งแต่ละคนมีพื้นความรู้ ประสบการณ์แตกต่างกัน เช่น บางคนเป็นพัฒนาชุมชน นักกฎหมาย ครูในโรงเรียนมัธยม ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาล หรือเจ้าหน้าที่ของเทศบาล และที่ผ่านมามีการจัดอบรมก็อยู่ในรูปแบบที่ขาดการพัฒนาต่อเนื่อง เช่น เชิญวิทยากรมา 2 วัน ก็ไม่มีการติดตามหรือให้คำแนะนำ ซึ่งทำให้ไม่ได้ประสิทธิผลตามที่ควร เพราะจะเน้นการทบทวนแนวปฏิบัติในการปฏิบัติการสอน ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาครูใน

วิทยาลัยชุมชนจะช่วยให้ได้มาก และในปัจจุบันวิทยาลัยชุมชนปรับหลักสูตรมาเข้าสู่กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ก็ยังมีขั้นตอนมากขึ้น ซึ่งไม่ใช่เขียนเฉพาะ มคอ. อย่างเดียวแต่ต้องแปลง มคอ. เป็นรายสัปดาห์อีก ดังนั้นจึงถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งและขอให้สามารถนำไปใช้ในวิทยาลัยชุมชนทั่วประเทศด้วยจะเป็นสิ่งที่ดีมาก

(คนที่ 7, ผู้ให้สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2555)

2.2 เทคนิควิธีการที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมการอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนควรใช้วิธีใดบ้าง

...ในวิทยาลัยชุมชนทุกครั้งที่มีการจัดโครงการฝึกอบรมผู้สอนแม้จะใช้เวลาเพียง 1-2 วัน แต่กิจกรรมส่วนใหญ่มักจะเป็นการบรรยายเสียส่วนใหญ่ มีกิจกรรมกลุ่มก็ไม่มากนักมาคือจะเน้นผู้เข้าอบรมเป็นสำคัญ แต่ยังมีกิจกรรมเช่น การบรรยายที่เน้นทฤษฎี หรือ บางครั้งก็เน้นปฏิบัติกันอย่างเดียว แต่ก็ยังไม่เหมาะสมทั้งสองอย่าง จริงแล้วการฝึกอบรมต้องมีทั้งสองสิ่งควบคู่กันไปคือทฤษฎี ควบคู่กับการปฏิบัติ แต่ควรมีสัดส่วนปฏิบัติมากขึ้นและ กิจกรรมก็ควรเน้นผู้เข้าอบรมเป็นสำคัญเช่นกิจกรรมควรให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมให้มาก เช่น การอภิปราย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ การศึกษาด้วยตนเอง การทำแบบฝึกหัดสั้นๆ หรือกรณีศึกษา การระดมสมอง การเขียนบันทึกผลการเรียนรู้ การนำเสนอผลงาน และสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรม และเสร็จสิ้นการอบรมแต่ละครั้งต้องเขียนบันทึกผลการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้ และนำผลการอบรมไปปฏิบัติในหน่วยจัดการศึกษา และนิเทศติดตามเพราะวิทยาลัยชุมชนก็มักจะนิเทศติดตามเป็นประจำอยู่แล้วครับ ส่วนการสัมมนา ส่วนใหญ่จะเป็นการทบทวนการทำงานหรือสร้างความเข้าใจร่วมกัน จะทำให้กระบวนการพัฒนาผู้สอนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(คนที่ 2, ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2555)

ขั้นที่ 2 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน โดยใช้แบบสอบถาม

จากการศึกษาผลการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 กลุ่ม ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ และนำไปสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยสอบถามจากผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนทั่วประเทศ จำนวน 20 วิทยาลัยชุมชน ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จากกลุ่มประชากร จำนวน 1,535 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi stage) โดยนำข้อมูลที่ได้ จากแบบสอบถามมาหาค่าความถี่ ร้อยละ

ตาราง 5 แสดงค่าความถี่และร้อยละของสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สภาพทั่วไป	n = 317	
		ความถี่	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	132	41.64
	หญิง	185	58.36
2.	วุฒิการศึกษา		
	ปริญญาเอก	16	5.05
	ปริญญาโท	269	84.86
	ปริญญาตรี	32	10.09
3	ที่ตั้งของวิทยาลัยชุมชน		
	ภาคเหนือ (พิจิตร แม่ฮ่องสอน แพร่ ตาก น่าน)	63	19.87
	ภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส พังงา สตูล ระนอง สงขลา)	86	27.13
	ภาคกลาง (อุทัยธานี สมุทรสาคร ตราด สระแก้ว)	67	21.14
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (มุกดาหาร หนองบัวลำภู บุรีรัมย์ ยโสธร)	101	31.86
4.	สถานภาพของท่านในวิทยาลัยชุมชน		
	ผู้สอนประจำ	62	19.56
	ผู้สอนพิเศษ	255	80.44
5.	ท่านต้องการพัฒนาตนเองในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยชุมชนหรือไม่		
	ต้องการ	260	82.02
	ไม่ต้องการ	57	17.98

จากตาราง 5 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อจำแนกเพศ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.36 เพศชาย 41.64 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาโท ร้อยละ 84.86 รองลงมา เป็นปริญญาตรี ร้อยละ 10.09 ข้อมูลส่วนใหญ่มาจากวิทยาลัยชุมชนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 31.86 สถานภาพในวิทยาลัยชุมชนส่วนใหญ่เป็นผู้สอนพิเศษ ร้อยละ 80.44 ผู้สอนประจำ ร้อยละ 19.56 ความต้องการพัฒนาตนเองในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัย ชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่ มีความต้องการ ร้อยละ 82.02 และไม่ต้องการ ร้อยละ 17.98 โดยมีเหตุผล ประกอบว่าเคยผ่านการพัฒนามาบ้างแล้ว

ตาราง 6 แสดงผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน

ข้อ	ประเด็นสมรรถนะ	I	D	I-D	PNI _{modified}	ลำดับ
1	กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	3.93	2.73	1.20	0.440*	2
2	จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่	3.88	2.89	0.99	0.343*	5
3	การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ระดับอุดมศึกษา	3.86	2.87	0.99	0.345*	4
4	สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้	4.12	3.27	0.85	0.260*	9
5	การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	4.24	3.60	0.64	0.177	15
6	การมีภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.13	3.54	0.59	0.166	16
7	การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.27	3.59	0.68	0.189	14
8	เทคนิคการจัดการเรียนรู้	4.00	3.06	0.94	0.307*	7
9	เทคนิคการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.05	3.20	0.85	0.266*	8
10	ทักษะของผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน	4.14	3.89	0.71	0.016	17
11	พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้	4.04	3.07	0.97	0.316*	6
12	การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้	4.19	3.55	0.64	0.180	15
13	การวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา	3.85	2.73	1.12	0.410*	3
14	การวัดและประเมินผลสำหรับผู้ใหญ่	4.27	3.59	0.68	0.189	14
15	การสร้างเครื่องมือวัดตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	4.52	3.12	1.40	0.450*	1
16	คุณลักษณะของผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน	4.04	3.33	0.71	0.213*	10

* สมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็น

จากตาราง 6 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน พบว่า มีประเด็นสมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็น จำนวน 10 สมรรถนะ มีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ระหว่าง 0.450-0.213 สมรรถนะที่มีความจำเป็นมากที่สุด อันดับที่ 1 คือ การสร้างเครื่องมือวัดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ($PNI_{modified} = 0.450$) อันดับที่ 2 คือ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ($PNI_{modified} = 0.440$) อันดับที่ 3 คือ การวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา ($PNI_{modified} = 0.410$) อันดับที่ 4 คือ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา ($PNI_{modified} = 0.345$) อันดับที่ 5 คือ จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ($PNI_{modified} = 0.343$) อันดับที่ 6 คือ พฤติกรรมการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.316$) อันดับที่ 7 คือ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.307$) อันดับที่ 8 คือ เทคนิคการบริหารจัดการชั้นเรียน ($PNI_{modified} = 0.266$) อันดับที่ 9 คือ สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.260$) อันดับที่ 10 คือ คุณลักษณะของผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน ($PNI_{modified} = 0.213$)

ตาราง 7 แสดงความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	n = 317	
		ความถี่	ร้อยละ
1	ระยะเวลาที่เหมาะสมในการพัฒนา		
	3 วัน	35	11.04
	4 วัน	54	17.03
	5 วัน (ดำเนินการพัฒนาเป็น 2 ระยะ)	228	71.92
2.	รูปแบบการพัฒนาที่ต้องการ		
	การพัฒนาที่เน้นทฤษฎี	155	48.89
	การพัฒนาที่เน้นปฏิบัติ	215	67.82
	การพัฒนาที่เน้นทฤษฎี - ปฏิบัติ	218	68.45
	การพัฒนาที่เน้นทฤษฎี - ปฏิบัติ และปฏิบัติการในชั้นเรียน	237	74.76
	การพัฒนาโดยใช้การบริหารงานคุณภาพ PDCA	241	76.02

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	n = 317	
		ความถี่	ร้อยละ
3	วิธี/กิจกรรมการพัฒนาที่ต้องการ		
	การบรรยาย	221	69.71
	การบรรยาย ประกอบการปฏิบัติ	233	73.50
	การศึกษด้วยตนเอง	252	79.49
	แบบฝึกหัดรายบุคคล	235	74.13
	การระดมความคิด	271	85.48
	การแลกเปลี่ยนประสบการณ์	269	84.85
	การอภิปราย	261	82.33
	การเขียนอนุทินการเรียนรู้	250	78.86
	กรณีศึกษา	241	76.02
	การนิเทศ ติดตาม	279	83.59
	การนำเสนอผลงาน	257	81.07
	ประเด็น		
	ท่านคิดว่าการประเมินผลการพัฒนาต่อไปนี้มี ความเหมาะสมหรือไม่		
	ประเมินด้านความรู้/ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนา		
	ประเมินด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติ		
	ประเมินด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง		
	การประเมินด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร		
	เหมาะสม	269	84.86
	ไม่เหมาะสม	48	15.14
	ท่านคิดว่าระยะเวลาการประเมินผลโครงการที่เหมาะสม		
	ประเมินก่อนโครงการ	19	6.00
	ประเมินระหว่างดำเนินโครงการ	70	22.88
	ประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ 1 เดือน	228	71.92

จากตาราง 7 พบว่าความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนมีความเห็นว่า ควรพัฒนา 5 วัน และดำเนินการพัฒนาเป็น 2 ระยะ ร้อยละ 71.92 รองลงมา ควรพัฒนา 4 วัน ร้อยละ 17.03

ด้านรูปแบบการพัฒนาที่ต้องการผู้สอนมีความเห็นว่า ต้องการพัฒนาโดยใช้การบริหารงานคุณภาพ PDCA ร้อยละ 76.02 รองลงมา การพัฒนาที่เน้นทฤษฎี - ปฏิบัติ และปฏิบัติการ ในชั้นเรียน ร้อยละ 74.76

ด้านวิธี/กิจกรรมการพัฒนาที่ผู้สอนต้องการนำมาใช้ในการพัฒนา จากลำดับมากที่สุด จำนวน 10 อันดับ ได้แก่ การระดมความคิด ร้อยละ 84.48 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ร้อยละ 84.85 การนิเทศ ติดตาม ร้อยละ 83.59 การอภิปราย ร้อยละ 82.33 การนำเสนอผลงาน ร้อยละ 81.07 การศึกษาด้วยตนเอง ร้อยละ 79.49 การเขียนอนุทินการเรียนรู้ ร้อยละ 78.86 กรณีศึกษา ร้อยละ 76.02 แบบฝึกหัดรายบุคคล ร้อยละ 74.13 การบรรยาย ประกอบการปฏิบัติ ร้อยละ 73.50

ด้านการประเมินผลการพัฒนาที่เหมาะสม ผู้สอนมีความเห็นว่าการประเมินที่ประกอบด้วย ด้านความรู้ลึก/ความคิดเห็น ด้านความรู้ ทักษะ ด้านเจตคติ ด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 84.86 และเห็นว่าระยะเวลาการประเมินผลโครงการที่เหมาะสม ควรประเมินหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 71.92

ผู้วิจัยได้นำผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน ที่มีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ระหว่าง 0.450-0.213 ไปวิเคราะห์ภารกิจโดยใช้กระบวนการดาคัม และนำผลความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ไปใช้กำหนดระยะเวลา รูปแบบที่เหมาะสม วิธีทาง/กิจกรรมการพัฒนาที่ต้องการ การประเมินผลโครงการ และระยะเวลาการประเมินโครงการ โดยผู้วิจัยคัดเลือกประเด็นที่ศึกษาที่มีค่าความต้องการร้อยละ 70 ขึ้นไป กำหนดเป็นองค์ประกอบในการพัฒนาสมรรถนะผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน โดยสรุปดังนี้

ตาราง 8 สรุปผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน

ประเด็นที่ศึกษา	เกณฑ์การพิจารณา	ประเด็นที่นำมาใช้พัฒนาหลักสูตร
ลำดับความต้องการ จำเป็นในการพัฒนา สมรรถนะการจัดการ เรียนรู้สำหรับผู้สอน ระดับอนุปริญญาใน วิทยาลัยชุมชน	คัดเลือกประเด็นสมรรถนะ ที่มีความต้องการจำเป็น ในการพัฒนามากที่สุด ไปอย่างน้อย จำนวน 10 สมรรถนะ มีค่า PNI _{modified} อยู่ระหว่าง 0.450-0.213	สมรรถนะที่ต้องการจำเป็น นำสมรรถนะที่ต้องการจำเป็น จำนวน 10 สมรรถนะ ประกอบด้วย อันดับที่ 1 คือ การสร้างเครื่องมือวัดตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา อันดับที่ 2 คือ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา อันดับที่ 3 คือ การวัด และประเมินผลระดับอุดมศึกษา อันดับที่ 4 คือ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ระดับอุดมศึกษา อันดับที่ 5 คือ จิตวิทยา การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ อันดับที่ 6 คือ พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ อันดับที่ 7 คือ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ อันดับที่ 8 คือ เทคนิคการบริหารจัดการชั้นเรียน อันดับที่ 9 คือ สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ อันดับที่ 10 คือ คุณลักษณะของผู้สอนใน วิทยาลัยชุมชน จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการดาคัม โดยผู้เชี่ยวชาญ การจัดการเรียนรู้ ในวิทยาลัยชุมชนเพื่อ วิเคราะห์ภารกิจของสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะ และเจตคติ

ขั้นที่ 3 ผลการวิเคราะห์ภารกิจของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการดาคัม (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ง)

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ภารกิจไปศึกษาระดับความสำคัญ ความยากง่าย และความถี่ของการปฏิบัติภารกิจ ดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการตรวจสอบระดับความสำคัญ ความยากง่ายและความถี่การปฏิบัติภารกิจ การจัดการเรียนรู้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (n= 24)

ประเด็น	n = 24			n = 24			n = 24		
	ความสำคัญ			ความยากง่าย			ความถี่		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความรู้									
1. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	3.76	0.57	มาก	4.58	0.50	มากที่สุด	4.56	0.51	มากที่สุด
2. สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้	4.22	0.59	มาก	4.38	0.65	มาก	4.42	0.50	มาก
3. พฤติกรรมการเรียนรู้	4.32	0.62	มาก	4.08	0.65	มาก	4.17	0.56	มาก
4. เทคนิคการจัดการเรียนรู้	4.63	0.47	มากที่สุด	3.79	0.78	มาก	4.54	0.51	มากที่สุด
5. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา	3.96	0.22	มาก	4.58	0.58	มากที่สุด	4.67	0.48	มากที่สุด
6. จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่	4.54	0.47	มากที่สุด	3.83	0.70	มาก	3.75	0.74	มาก
7. เทคนิคการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.49	0.49	มาก	3.96	0.69	มาก	4.00	0.59	มาก
8. การวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา	4.38	0.55	มาก	4.63	0.49	มากที่สุด	4.67	0.48	มากที่สุด
9. การสร้างเครื่องมือวัดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	4.65	0.47	มากที่สุด	4.54	0.51	มากที่สุด	4.63	0.49	มากที่สุด
10. คุณลักษณะผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน	4.10	0.58	มาก	4.46	0.51	มาก	4.54	0.51	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.31	0.49	มาก	4.28	0.30	มาก	4.39	0.26	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็น	n = 24		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านทักษะ			
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.48	0.51	มาก
2. การจัดการเรียนรู้	4.42	0.50	มาก
3. การวัดและประเมินผล	4.33	0.48	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.41	0.25	มาก
ด้านเจตคติ			
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.42	0.50	มาก
2. การจัดการเรียนรู้	4.46	0.59	มาก
3. การวัดและประเมินผล	4.13	0.61	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.33	0.26	มาก

จากตาราง 9 พบว่า การตรวจสอบระดับความสำคัญ ความยากง่ายและความถี่การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามสมรรถนะ พบว่าด้านความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31, S.D. = 0.49$) ความยากง่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.30$) ความถี่ของการปฏิบัติการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39, S.D. = 0.26$) ด้านทักษะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41, S.D. = 0.25$) ด้านเจตคติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.26$)

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน

1. ผลการยกร่างหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชนตาก มีจำนวน 8 องค์ประกอบ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) สมรรถนะที่มุ่งเน้น 4) โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร 5) กระบวนการพัฒนา 6) ระยะเวลาการพัฒนา 7) สื่อการเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอน ระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน

หลักการและเหตุผล

กระแสการศึกษาในทศวรรษที่ 21 เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) กล่าวกันว่าการศึกษากับ

การพัฒนาสังคมเป็นกระแสหลักที่สังคมโดยรวมต่างเฝ้าจับตามอง รัฐบาลก็ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องในการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยเฉพาะกลุ่มผู้อาศัยอยู่ในชนบท ชุมชน ผู้ด้อยโอกาสในการศึกษา ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาและขาดการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบกับกระแสการพัฒนาครุในศตวรรษที่ 21 กลายเป็นปรากฏการณ์สำคัญของการปฏิรูปการศึกษาโดยรัฐบาลได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาครูให้มีคุณภาพอย่างทั่วถึง เพื่อให้ครูมีโอกาสนในการเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางวิชาชีพ โดยยกฐานะให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง เพื่อให้เป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาและมีบทบาทในการสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนารวมถึงการให้การศึกษาที่มีคุณภาพแก่ผู้เรียน สอนให้ผู้เรียน มีความคิด สร้างสรรค์ รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555, หน้า 15-16)

การก่อกำเนิดของวิทยาลัยชุมชนเปรียบเสมือนนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่งให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนที่ขาดโอกาสและอยู่พื้นที่ห่างไกล ได้เข้าสู่ระบบการศึกษาตามศักยภาพบุคคลในการสร้างประสบการณ์เรียนรู้ เป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นต่ำกว่าปริญญาบริหารจัดการโดยชุมชนทุกภาคส่วน ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน ให้เป็นการจัดการศึกษาในกระแสหลักเพื่อชุมชน ให้ประชาชนได้เข้าถึงโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างเท่าเทียม ปัจจุบัน มีจำนวน 20 แห่ง ทั่วทุกภาคของประเทศ ประกอบด้วย พิจิตร แม่ฮ่องสอน แพร่ ตาก น่าน อุทัยธานี สมุทรสาคร ตราด สระแก้ว มุกดาหาร หนองบัวลำภู บุรีรัมย์ ยโสธร ยะลา ปัตตานี นราธิวาส พังงา สตูล ระนอง สงขลา วิทยาลัยชุมชนจึงเป็นทางเลือกใหม่ของกระบวนการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ขาดโอกาสในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ได้มีโอกาสเท่าเทียมที่จะเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายจึงจำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากผู้เรียนมีความหลากหลายทั้งประสบการณ์ การทำงาน

ดังนั้นผู้สอนของวิทยาลัยชุมชนจึงเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชน โดยผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้สอนซึ่งเป็นครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนเป็นประจำ คือ อาจารย์ประจำของวิทยาลัยชุมชน และครู-อาจารย์ ในสถาบันการศึกษาต่างๆ กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์พบว่าแต่ละวิทยาลัยชุมชนมีอัตราบุคลากรประจำการจำนวนน้อยจึงมีการสรรหาหรือเชิญ อาจารย์พิเศษซึ่งเป็นบุคคลภายนอกที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกเข้ามาปฏิบัติการสอน จากการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิการศึกษาของอาจารย์พิเศษโดยเฉพาะความพร้อมของในการจัดการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนยังมีข้อจำกัดอยู่มาก (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน,

2556, หน้า 6) พบว่า ร้อยละ 90.99 เป็นอาจารย์พิเศษจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้บริหารระดับสูง นักวิชาการ นักปกครอง จากท้องถิ่น ผู้บริหารจังหวัด ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่ส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ด้านนโยบายและแผน บุคลากรปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข ข้าราชการบำนาญ และ ร้อยละ 9.01 เป็นอาจารย์พิเศษ ที่มาจาก ผู้จัดการโรงเรียนเอกชน ทนายความ เจ้าของกิจการ ผู้จัดการบริษัท ผู้บริหาร พนักงานธนาคาร พนักงานบริษัท (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน, 2552)

การพัฒนาผู้สอนให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยชุมชนจึงมีความสำคัญ เนื่องจากผู้สอนนั้นมีความหลากหลาย มีประสบการณ์ พื้นความรู้แตกต่างกัน สมรรถนะหรือความสามารถเฉพาะ จึงจำเป็นต้องพัฒนาให้ผู้สอนเกิดสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐและเอกชน ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนงานประจำของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว

วิธีการสำคัญที่จะพัฒนาผู้สอนให้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้นั้นคือการฝึกอบรม ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมใช้โดยทั่วไปในทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเป็นการฝึกอบรมในระหว่างการปฏิบัติงานของผู้สอน (On the job training) จะเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนเนื่องจากผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนไม่ได้มีภารกิจปฏิบัติหน้าที่สอนในรายวิชาเดียวกัน แต่ผู้สอนสามารถปฏิบัติการสอนตามรายวิชาที่ตนเองมีความรู้ ความสามารถ มีผลงานทางวิชาการ และประสบการณ์ในวิชาชีพ โดยประยุกต์ใช้หลักการบริหารคุณภาพ PDCA ออกเป็น 4 ระยะ คือระยะที่ 1 วางแผนการพัฒนา ระยะที่ 2 การดำเนินการพัฒนา ระยะที่ 3 ตรวจสอบผลการพัฒนา ระยะที่ 4 สะท้อนผลการพัฒนา ทั้งนี้การฝึกอบรมเพื่อให้ผู้สอนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะนั้นการเนื่องจากผู้สอนมีลักษณะเป็นผู้ใหญ่ มีพื้นความรู้ อายุ ความสามารถและมีประสบการณ์ การใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของ คอลบ์ (Kolb's experiential learning model) จะมีความเหมาะสมเนื่องจากเน้นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ (Learning by Doing) ซึ่งการเรียนรู้ที่แท้จริงนั้นมี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ผู้เรียนมีประสบการณ์ในเชิงรูปธรรม (Concrete experience) ขั้นตอนที่ 2 ผู้เรียนคิดใคร่ครวญในประสบการณ์โดยผ่านการสังเกต (Reflective observation) ขั้นที่ 2 ผู้เรียนสร้างมโนทัศน์ในเชิงนามธรรม (Abstract conceptualization) เพื่อบูรณาการความคิดหรือมุมมองต่างๆ จนนำไปสู่การลงมือปฏิบัติหรือเรียกว่าการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง (Active experience) จนเกิดประสบการณ์ในเชิงรูปธรรมที่วนกลับไปสู่วงจรเช่นเดิม (ศุกลรัตน์ มิ่งสมร, 2554) สอดคล้อง

กับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่กระบวนการเรียนรู้มักเกิดจากประสบการณ์ที่สั่งสม การได้ฝึกปฏิบัติจริง จึงทำให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะที่ต้องการ อย่างรอบด้านและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมสามารถนำไปใช้ให้เกิดสมรรถนะจริงเพื่อให้หน่วยงานเกิดการพัฒนา และยกระดับคุณภาพผู้เรียน หน่วยงานทางการศึกษาได้อย่างแท้จริง

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนให้มีสมรรถนะ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ ในวิทยาลัยชุมชน
2. เพื่อให้ผู้สอนมีทักษะการจัดการเรียนรู้ ในวิทยาลัยชุมชน
3. เพื่อให้ผู้สอนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ ในวิทยาลัยชุมชน

สมรรถนะที่มุ่งเน้น

หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน มุ่งเน้นของหลักสูตร ตามกรอบของสมรรถนะดังนี้

1. **สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge)** แบ่งออกเป็น 10 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
 - 1.2 สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้
 - 1.3 พฤติกรรมการเรียนรู้
 - 1.4 เทคนิคการจัดการเรียนรู้
 - 1.5 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา
 - 1.6 จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่
 - 1.7 เทคนิคการบริหารจัดการชั้นเรียน
 - 1.8 การวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา
 - 1.9 การสร้างเครื่องมือวัดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
 - 1.10 คุณลักษณะผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน

2. สมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ (Skills) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 2.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้
- 2.2 การจัดการเรียนรู้
- 2.3 การวัดและประเมินผล

3. สมรรถนะด้านเจตคติ (Attribute) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 3.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้
- 3.2 การจัดการเรียนรู้
- 3.3 การวัดและประเมินผล

โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร

หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้สอนในระหว่างการปฏิบัติ (On the job training) การจัดการเรียนรู้ในหน่วยจัดการศึกษา ใช้หลักการบริหารคุณภาพ PDCA โดยแบ่งการดำเนินการพัฒนา ออกเป็น 4 ระยะ รวม 68 วัน ดังนี้

ระยะที่ 1	ขั้นเตรียมการพัฒนา (P)	จำนวน 21 วัน
ระยะที่ 2	ขั้นดำเนินการพัฒนา (D)	จำนวน 26 วัน
ระยะที่ 3	ขั้นตรวจสอบผลการพัฒนา (C)	จำนวน 9 วัน
ระยะที่ 4	ขั้นสะท้อนผลการพัฒนา (A)	จำนวน 12 วัน
รวมระยะเวลา		จำนวน 68 วัน

1. ระยะการพัฒนาและรายละเอียดกิจกรรมการพัฒนา

ระยะการพัฒนา	รายละเอียดกิจกรรมการพัฒนา	เวลา
ระยะที่ 1 ขั้นเตรียมการ พัฒนา (P)	1. เขียนโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ การเสริมสร้างสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน	3 วัน
	2. ประชาสัมพันธ์รับสมัครผู้สนใจ	15 วัน
	2.1 ทำหนังสือเชิญชวนผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน	
	2.2 พิจารณาคคุณสมบัติของผู้สอน ในวิทยาลัยชุมชนตามเกณฑ์ การคัดเลือก	
	3. จัดเตรียมหลักสูตรให้พร้อมที่จะใช้ทำการทดลอง เช่น คู่มือสำหรับ ผู้ให้การอบรม คู่มือสำหรับผู้เข้ารับการพัฒนาศือประกอบการอบรม และวิทยากร	1 วัน
	4. ประชุมเตรียมการกำหนดบทบาทหน้าที่ ของผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้	1 วัน
ระยะที่ 2 ขั้นดำเนินการ พัฒนา (D)	4.1 วิทยากร	
	4.2 พี่เลี้ยงประจำกลุ่ม	
	4.3 ผู้บริหาร เช่น หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษา	
	5. จัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ	1 วัน
	รวม	21 วัน
	1. ปฐมนิเทศโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ การเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การพัฒนาสมรรถนะ กระบวนการพัฒนา ระยะเวลาการพัฒนา บทบาทของวิทยากร และพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม บทบาทของผู้บริหาร และมอบเอกสาร	5 วัน

ระยะการพัฒนา	รายละเอียดกิจกรรมการพัฒนา	เวลา
	2. ดำเนินการกิจกรรมการพัฒนา หน่วยการเรียนรู้ที่ 1-10	
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	3 ชม
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้	2 ชม
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พฤติกรรมการเรียนรู้	3 ชม
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การออกแบบการจัดการเรียนรู้	3 ชม
	ระดับอุดมศึกษา	
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เทคนิคการจัดการเรียนรู้	3 ชม
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่	3 ชม
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง เทคนิคการบริหารจัดการชั้นเรียน	2 ชม
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา	3 ชม
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง การสร้างเครื่องมือวัดตามกรอบ	6 ชม
	มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง คุณลักษณะผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน	2 ชม
	3. ผู้สอนดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้นิเทศ	13 วัน
	วิทยากร ตรวจสอบเพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ ภายหลัง	
	จากการพัฒนา	
	4. ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่สอนในหน่วยจัด	8 วัน
	การศึกษา(On the job training) จำนวน 4 สัปดาห์	
	รวม	26 วัน
ระยะที่ 3	1. ประชุมชี้แจงคณะกรรมการนิเทศติดตามประเมินสมรรถนะการ	3 วัน
ขั้นตรวจสอบ	จัดการเรียนรู้ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการ	
ผลการพัฒนา(C)	จัดการเรียนรู้ ผู้บริหารวิชาการ และผู้วิจัย	
	2. นิเทศติดตามประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในหน่วยจัด	6 วัน
	การศึกษา	
	รวม	9 วัน

ระยะการพัฒนา	รายละเอียดกิจกรรมการพัฒนา	เวลา
ระยะที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการ พัฒนา (A)	1. เตรียมการประชุมสัมมนา การจัดการเรียนรู้ โดยการสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอน กรรมการนิเทศ ผู้วิจัย	11 วัน
	2. ผู้สอนนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยน ประสบการณ์	1 วัน
	3. พิธีปิดการพัฒนาผู้สอนหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน	
	รวม	12 วัน
รวมระยะเวลา		68 วัน

2. เนื้อหาหลักสูตร

การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะโดยมีกิจกรรม หัวข้อเรื่อง และระยะเวลา ดังนี้

กิจกรรม	หัวข้อเรื่อง	ระยะเวลา
กิจกรรมที่ 1 พิธีเปิดโครงการ	เตรียมความพร้อมและสร้างความเข้าใจและค่านิยมร่วมของ วิทยาลัยชุมชนในการพัฒนาผู้สอนให้มีสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ	
กิจกรรมที่ 2 การประชุมนิเทศ	เตรียมความพร้อมของผู้สอนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การจัด โครงการ	10 นาที
กิจกรรมที่ 3 ทดสอบความรู้ และ เจตคติก่อนการ พัฒนา	ทดสอบความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อการจัดการ เรียนรู้ก่อนการพัฒนา	35 นาที
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้เข้าอบรม	ส่งเสริมบรรยากาศที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ร่วมกัน และ สร้างกติกาคือความเป็นอยู่ในระหว่างการพัฒนา	30 นาที

กิจกรรม	หัวข้อเรื่อง	ระยะเวลา
กิจกรรมที่ 5	การเสริมสร้างสมรรถนะ ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ด้าน การจัดการเรียนรู้ ให้กับผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน มีรายละเอียดดังนี้	5 วัน
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา 1.1 หลักสูตร 1.2 หลักสูตรระดับอุดมศึกษา 1.3 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 1.4 หลักการของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 1.5 วัตถุประสงค์ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 1.6 ระดับคุณวุฒิตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 1.7 ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา 1.8 มาตรฐานคุณวุฒิ 1-7 (มคอ.) 1.9 การเขียนรายละเอียดวิชาของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา	4 ชม
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ 2.1 สื่อการเรียนรู้ 2.2 ประเภทของสื่อการเรียนรู้ 2.3 ประโยชน์ของสื่อการเรียนรู้ 2.4 หลักการใช้สื่อการเรียนรู้ 2.5 แหล่งเรียนรู้ 2.6 ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ 2.7 ประเภทของแหล่งเรียนรู้ 2.8 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน 2.9 ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2 ชม.

กิจกรรม	หัวข้อเรื่อง	ระยะเวลา
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พฤติกรรมการเรียนรู้	3 ชม
	3.1 การเรียนรู้	
	3.2 ธรรมชาติของการเรียนรู้	
	3.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้	
	3.4 พฤติกรรมการเรียนรู้	
	3.5 ประโยชน์ของพฤติกรรมการเรียนรู้	
	3.6 ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้	
	3.7 พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย	
	3.8 พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย	
	3.9 พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย	
	3.10: องค์ประกอบของพฤติกรรมการเรียนรู้	
	3.11 การเขียนพฤติกรรมการเรียนรู้	
	3.12 การวิเคราะห์หลักสูตร	
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้	3 ชม
	ระดับอุดมศึกษา	
	4.1 แผนการจัดการเรียนรู้	
	4.2 ความสำคัญแผนการจัดการเรียนรู้	
	4.3 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้	
	4.4 ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้	
	4.5 หลักการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้	
	4.6 รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้	
	4.9 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐาน	
	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เทคนิคการจัดการเรียนรู้	3 ชม
	5.1 การจัดการเรียนรู้	
	5.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้	
	5.3 การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง	

กิจกรรม	หัวข้อเรื่อง	ระยะเวลา
	5.4 การวิเคราะห์ผู้เรียน	
	5.5 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
	5.6 เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
	5.7 การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้	
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่	3 ชม
	6.1 จิตวิทยาการเรียนรู้	
	6.2 จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่	
	6.3 ประโยชน์จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่	
	6.4 หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่	
	6.5 อุปสรรคต่อการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่	
	6.6 การสร้างแรงจูงใจ	
	6.7 การสร้างแรงบันดาลใจ	
	6.8 การเสริมแรง	
	6.9 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่	
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง เทคนิคการบริหารจัดการชั้นเรียน	2 ชม
	7.1 การจัดบรรยากาศชั้นเรียน	
	7.2 ความสำคัญของการจัดบรรยากาศชั้นเรียน	
	7.3 บรรยากาศในชั้นเรียนที่พึงปรารถนา	
	7.4 ประเภทของการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	
	7.5 หลักการจัดห้องเรียน	
	7.6 ลักษณะของห้องเรียนที่ดี	
	7.7 รูปแบบของการจัดชั้นเรียน	
	7.8 การสร้างวินัยในชั้นเรียน	
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การวัดและประเมินผล	3 ชม
	ระดับอุดมศึกษา	
	8.1 การทดสอบ การวัด การประเมินผล	
	8.2 ความมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล	
	8.3 การประเมินผลในศตวรรษที่ 21	
	8.4 การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	

กิจกรรม	หัวข้อเรื่อง	ระยะเวลา
	8.5 การประเมินตามสภาพจริง	
	8.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับการประเมินตามสภาพจริง	
	8.7 การวัดและประเมินผลตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 การสร้างเครื่องมือวัดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	6 ชม
	9.1 การสร้างเครื่องมือวัดด้านคุณธรรม จริยธรรม	
	9.2 การสร้างเครื่องมือวัดด้านความรู้	
	9.3 การสร้างเครื่องมือวัดด้านทักษะทางปัญญา	
	9.4 การสร้างเครื่องมือวัดด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	
	9.5 การสร้างเครื่องมือวัดด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลขและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	
	9.6 การสร้างเครื่องมือวัดด้านทักษะพิสัย	
	9.7 การหาคุณภาพเครื่องมือ	
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง คุณลักษณะผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน	2 ชม
	10.1 จรรยาบรรณวิชาชีพ	
	10.2 คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21	
	10.3 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู	
	10.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการ	
	10.5 ความมีวินัย	
	10.6 การสร้างความร่วมมือกับชุมชน	
กิจกรรมที่ 6	ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ในหน่วยจัดการศึกษา	4 สัปดาห์
กิจกรรมที่ 7	การนิเทศติดตาม การจัดการเรียนรู้ในหน่วยจัดการศึกษา	9 วัน
กิจกรรมที่ 8	ผู้สอนนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้	1 วัน
กิจกรรมที่ 9	ทดสอบความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ หลังการพัฒนา	35 นาที

กระบวนการพัฒนา

การพัฒนาสมรรถนะผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน ใช้กระบวนการพัฒนาตามสมรรถนะตามหลักการบริหารงานคุณภาพ PDCA โดยใช้หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ (Competency based curriculum: CBC) ที่มุ่งเน้นสมรรถนะด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เข้ารับการพัฒนาระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน โดยให้รูปแบบการจัดกิจกรรมตามหลักการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experience learning) ของคอร์บ์ กิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ ประกอบด้วย การระดมความคิด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การนิเทศ ติดตาม การอภิปราย การนำเสนอผลงาน การศึกษาด้วยตนเอง การเขียนอนุทินการเรียนรู้ กรณีศึกษา แบบฝึกหัดรายบุคคล การบรรยาย ประกอบการปฏิบัติ

รูปแบบการจัดกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะ

ผู้สอนวิทยาลัยชุมชนมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่หลากหลายแตกต่างกัน รูปแบบการจัดกิจกรรมของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน ผู้วิจัยนำแนวคิดการเรียนรู้ของผู้เรียนสำหรับผู้ใหญ่ของโนลส์ (Knowles, 1978) ประกอบด้วย การเรียกร้องความสนใจชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาในการทำงาน การกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้เกิดความกระตือรือร้น ให้ลงมือปฏิบัติพร้อมทั้งให้กำลังใจ โดยประเมินผลแบบเปิดเผยในรูปแบบกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการจัดกิจกรรมตามหลักการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experience learning) ของ คอร์บ์ (David, A Kolb, 1998 อ้างอิงใน ศุภรัตน์ มิ่งสมร, 2554) หรือเรียกว่า “วงจรการเรียนรู้” (Learning loop) มี 4 ขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง (Concrete experience: CE)

มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการพัฒนาศมรรถนะได้สะท้อนถึงประโยชน์จากการพัฒนา โดยเรียนรู้จากประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยชุมชน และประสบการณ์จากอาชีพและหน้าที่ในปัจจุบัน โดยวิทยากรจะเป็นผู้คอยกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้ตั้งประสบการณ์ของตนเองออกมาใช้ในการเรียนรู้ เกิดการแบ่งปัน ร่วมกับผู้ที่มีประสบการณ์เช่นเดียวกันหรือต่างกัน พร้อมทั้งสะท้อนให้เห็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากกิจกรรมของวิทยากร

2. การเรียนรู้จากการสังเกตและไตร่ตรอง (Reflective observation: RO)

มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการพัฒนาศมรรถนะมีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในกลุ่ม โดยมีวิทยากรกำหนดประเด็นการคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรองและวิพากษ์ประเด็น ช่วยให้ผู้เข้ารับการพัฒนาศมรรถนะเกิดการเรียนรู้ และสะท้อนผลการเรียนรู้

3. การเรียนรู้โดยการสรุปเป็นหลักการ (Abstract conceptualization: AC)

มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการพัฒนาศมรรถนะ ได้พัฒนาความรู้ด้านเนื้อหาของหลักสูตร โดยวิทยากรสามารถกระทำได้หลายเทคนิควิธี เช่น การบรรยาย การมอบหมายงาน การระดมสมอง การสะท้อนความคิด โดยผู้เข้าอบรมอาจจะสรุปความคิดรวบยอดจากการอภิปราย การนำเสนอของผู้เข้ารับการพัฒนาศมรรถนะ ทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาเกิดความคิดรวบยอด เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ช่วยให้ผู้เข้ารับการพัฒนาศมรรถนะ ปฏิบัติได้ง่ายขึ้น

4. การเรียนรู้โดยการทดลองปฏิบัติ (Active experimentation: AC)

มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการพัฒนาศมรรถนะลงมือปฏิบัติจากการเรียนรู้ จากประสบการณ์ การเรียนรู้โดยการสังเกตได้โดยตรง และสรุปเป็นความคิดภายหลังจากการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรม วิทยากรที่หลากหลายกิจกรรม ภายใต้ระยะเวลาที่เหมาะสมของการจัดกิจกรรม

ระยะเวลาการพัฒนา

ระยะเวลาในการพัฒนาศมรรถนะตลอดหลักสูตร รวม 68 วัน ณ หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดดอนแก้ว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย คู่มือหลักสูตร สำหรับวิทยากรและแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนา

2. เอกสารประกอบการอบรมพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-10

3. ใบงานประกอบการจัดกิจกรรมการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-10

4. แบบบันทึกการเรียนรู้ ของผู้เข้ารับการพัฒนาศมรรถนะหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-10

5. แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

6. โปรแกรมนำเสนอ (Power point)

7. วัสดุอุปกรณ์ เช่น ประกอบด้วย กระดาษ ปากกา ปากกาเคมี

การวัดและประเมินผล

วิธีการวัดและประเมินผล

1. ทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ การจัดการเรียนรู้ ก่อนและหลังการพัฒนา

2. ประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ ระหว่างการพัฒนา

3. ประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ก่อนและหลังการพัฒนา

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล

1. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ การจัดการเรียนรู้ ก่อน-หลังการพัฒนา

2. แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ ระหว่างการพัฒนา

3. แบบประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ก่อนและหลังการพัฒนา

เกณฑ์การประเมินผล

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ การจัดการเรียนรู้ ก่อนและหลังการพัฒนา โดยเกณฑ์ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

2. แบบประเมินผลปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ ระหว่างการพัฒนา ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

3. แบบประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ก่อนและหลังการพัฒนา โดยเกณฑ์เจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก หรือค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51

2. เอกสารประกอบหลักสูตร (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ค.)

ขั้นที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร ดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชนโดยผู้เชี่ยวชาญ (n = 7)

รายการประเมิน	n =7		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
เอกสารหลักสูตร:			
หลักการและเหตุผล			
1. มีการบรรยายถึงความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร	4.29	0.49	มาก
2. มีการกล่าวถึงความจำเป็นในการเสริมสร้างพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้	4.57	0.53	มากที่สุด
3. หลักการมีความชัดเจน สามารถแสดงจุดเน้นของการพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจน	4.43	0.53	มาก
4. หลักการของหลักสูตรมีความสมเหตุสมผลกับกลุ่มเป้าหมาย	4.29	0.49	มาก
5. หลักการของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน	4.14	0.38	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	n =7		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร			
6. การใช้ภาษาและการเรียงลำดับเนื้อหา มีความต่อเนื่องเข้าใจง่าย	3.71	0.49	มาก
7. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรครอบคลุมสมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะปฏิบัติ และด้านเจตคติ	4.43	0.53	มาก
8. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นต่อการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้	4.29	0.49	มาก
9. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเป็นไปได้ต่อการนำไปปฏิบัติจริง	4.57	0.53	มากที่สุด
สมรรถนะที่มุ่งเน้น			
10. มีความชัดเจน	4.29	0.49	มาก
11. มีความครอบคลุมทุกสมรรถนะ	4.14	0.38	มาก
12. มีความเป็นไปได้	4.29	0.49	มาก
13. เหมาะสมกับกลุ่มผู้เข้ารับการพัฒนา	4.43	0.53	มาก
โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร			
14. ความเหมาะสมของโครงสร้างด้านเวลากับกระบวนการพัฒนา PDCA	4.29	0.49	มาก
15. ความเหมาะสมของระยะเวลาการพัฒนากับรายละเอียดการพัฒนา	4.43	0.53	มาก
16. ความเหมาะสมของเนื้อหาหลักสูตรกับระยะเวลาแต่ละหน่วยการเรียนรู้	3.71	0.76	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	n =7		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
17. เนื้อหาของหลักสูตร สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร ระยะการพัฒนา รายละเอียดการ พัฒนา	4.71	0.49	มากที่สุด
18. การจัดเรียงลำดับหน่วยการเรียนรู้มีความ ต่อเนื่องเหมาะสม	4.29	0.49	มาก
19. ความเหมาะสมของเวลาในการปฏิบัติการ จัดการเรียนรู้ในหน่วยจัดการศึกษา	4.43	0.53	มาก
20. เนื้อหาที่มีความเหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อ ผู้เข้ารับการพัฒนา กระบวนการพัฒนา	4.00	0.58	มาก
21. รูปแบบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะเหมาะสมกับ การพัฒนาในระหว่างการปฏิบัติงาน (On the job training)	4.71	0.49	มากที่สุด
22. วิธีการจัดกิจกรรมการพัฒนามีความเหมาะสม กับเนื้อหาสาระของหลักสูตร	4.71	0.49	มากที่สุด
23. กิจกรรมการพัฒนสมรรถนะมีความ หลากหลาย และเป็นการเรียนรู้แบบเน้น ประสบการณ์	4.29	0.49	มาก
24. รูปแบบการจัดกิจกรรมการพัฒนามีความ เหมาะสมกับผู้เข้ารับการพัฒนาและมีความ เป็นไปได้ต่อการนำไปใช้ปฏิบัติ	4.57	0.53	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	n =7		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
ระยะเวลาการพัฒนา			
25. ความเหมาะสมของระยะเวลากับกระบวนการพัฒนา	4.43	0.53	มาก
26. ความเหมาะสมของระยะเวลากับเนื้อหาการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร	4.29	0.49	มาก
27. ความเหมาะสมของระยะเวลากับเนื้อหาการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร	4.00	0.58	มาก
สื่อการเรียนรู้			
28. สื่อการเรียนรู้ที่ใช้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.29	0.49	มาก
29. สื่อการเรียนรู้ที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา	4.29	0.49	มาก
30. สื่อการเรียนรู้ที่ใช้สามารถส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการพัฒนาเรียนรู้ได้ดี	4.43	0.53	มาก
การวัดและประเมินผล			
31. วัดได้ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะและด้านเจตคติ	4.57	0.53	มากที่สุด
32. วิธีการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.43	0.53	มาก
33. วิธีการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับสมรรถนะที่มุ่งเน้นของหลักสูตร	4.43	0.53	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	n =7		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
34. ความเหมาะสมของหลักเกณฑ์ในการประเมิน ด้านความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้	4.43	0.53	มาก
35. ความเหมาะสมของหลักเกณฑ์ในการประเมิน ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้	4.29	0.49	มาก
36. ความเหมาะสมของหลักเกณฑ์ในการประเมิน ด้านเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้	4.29	0.49	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.34	0.12	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญาในวิทยาลัยชุมชนที่พัฒนาขึ้น ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.12$) พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 7 รายการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 29 รายการ

ตาราง 11 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญาในวิทยาลัยชุมชน โดย
ผู้เชี่ยวชาญ (n = 7)

รายการประเมิน	n = 7		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
เอกสารประกอบหลักสูตร: คู่มือวิทยากร			
แนวทางการจัดกิจกรรม			
1. จุดมุ่งหมายของคู่มือวิทยากรมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้	4.57	0.53	มากที่สุด
2. คำแนะนำการใช้หลักสูตรมีความเหมาะสมต่อแนวทางการนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะ	4.29	0.49	มาก
3. ขั้นตอนการเตรียมการพัฒนา และดำเนินการพัฒนามีความชัดเจนง่ายต่อการนำไปใช้	4.14	0.69	มาก
4. โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับเวลาและระยะการพัฒนา	4.14	0.38	มาก
5. โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้จริง	4.29	0.49	มาก
6. ตารางระยะเวลาจัดกิจกรรมการพัฒนา การปฏิบัติจัดการเรียนรู้ในหน่วยจัดการศึกษา การตรวจสอบผลการพัฒนา การสะท้อนผลการพัฒนา มีความเหมาะสม	4.29	0.49	มาก
7. ระยะเวลาการพัฒนาลดหลักสูตร มีความเหมาะสม	3.86	0.69	มาก
8. สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้	4.43	0.53	มาก
9. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้	4.57	0.53	มากที่สุด
10. ความเหมาะสมขององค์ประกอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1	4.43	0.53	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	n = 7		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
11. ความเหมาะสมขององค์ประกอบ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	4.43	0.53	มาก
12. ความเหมาะสมขององค์ประกอบ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	4.29	0.49	มาก
13. ความเหมาะสมขององค์ประกอบ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	4.29	0.49	มาก
14. ความเหมาะสมขององค์ประกอบ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	4.29	0.95	มาก
15. ความเหมาะสมขององค์ประกอบ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	4.14	0.69	มาก
16. ความเหมาะสมขององค์ประกอบ หน่วยการเรียนรู้ที่ 7	4.14	0.69	มาก
17. ความเหมาะสมขององค์ประกอบ หน่วยการเรียนรู้ที่ 8	4.29	0.49	มาก
18. ความเหมาะสมขององค์ประกอบ หน่วยการเรียนรู้ที่ 9	4.14	0.69	มาก
19. ความเหมาะสมขององค์ประกอบ หน่วยการเรียนรู้ที่ 10	4.43	0.79	มาก
20. ความเหมาะสมและความชัดเจนการใช้ภาษา ของคู่มือวิทยากร	4.29	0.76	มาก
21. คู่มือวิทยากรสามารถนำไปใช้ได้ตาม จุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้สอนได้	4.57	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.34	0.15	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ความเหมาะสมของของเอกสารหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญาในวิทยาลัยชุมชนที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.15$) พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 รายการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 18 รายการ

ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 7 ท่าน ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงร่างหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ โดยสรุปดังนี้

ตาราง 12 ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

หลักสูตรเดิมที่ยกร่าง	ผลการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
หลักสูตร	
องค์ประกอบหลักสูตร เดิมมี 10 องค์ประกอบ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สมรรถนะที่มุ่งเน้นของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระ กระบวนการ พัฒนา ระยะเวลาในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล	ให้ปรับลดเหลือเพียง 8 องค์ประกอบ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สมรรถนะที่มุ่งเน้น โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร กระบวนการพัฒนา ระยะเวลาพัฒนา สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยให้ปรับ หลักการของหลักสูตร เป็น หลักการและเหตุผล ให้ปรับแนวคิด การพัฒนาหลักสูตรไปเขียนให้เห็นจุดเด่นของ กระบวนการพัฒนาผู้สอนของหลักสูตรอยู่ใน หลักการและเหตุผล
หลักสูตรเดิมใช้คำว่า “ผู้เข้าอบรม” หรือ “ผู้ฝึกอบรม”	ให้ปรับเป็น “ผู้เข้ารับการพัฒนา”
ระยะเวลาการพัฒนาเดิม มีจำนวน 79 วัน	ให้ปรับลด ระยะเวลาลง เป็น 68 วัน ตามกิจกรรมที่ระบุให้ชัดเจน ลดกิจกรรมการบรรยาย ให้ศึกษาดูด้วยตนเอง โดยเพิ่มการนิเทศในระะยะการ ดำเนินการพัฒนา ในหน่วยจัดการศึกษา ทั้ง 3 หน่วยจัดการศึกษา

ตาราง 12 (ต่อ)

หลักสูตรเดิมที่ยกร่าง	ผลการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
คู่มือหลักสูตร	ควรปรับเนื้อหาให้กระชับ เนื่องจากมีจำนวนหน่วยเรียนรู้น้อย จึงควรให้ตัดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นออกและเน้นการลงมือปฏิบัติให้มาก และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และนำเสนอผล

ขั้นที่ 3 ผลการศึกษานำร่องความเป็นไปได้ของหลักสูตรก่อนนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง

ผู้วิจัยนำหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน ไปศึกษานำร่องกับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชนแพร่ ที่สมัครเข้าร่วมศึกษานำร่อง จำนวน 16 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ต่อการนำไปใช้พัฒนาผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน ตลอดจนศึกษาอุปสรรค โดยสังเกตการทำกิจกรรมและบันทึกการเรียนรู้ ในประเด็นดังนี้ 1) ความเหมาะสมของเนื้อหา 2) กิจกรรมการพัฒนา 3) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล 5) ระยะเวลาของการพัฒนา โดยสรุปได้ดังนี้

1. ความเหมาะสมของเนื้อหาของหลักสูตร

...เนื้อหาของหลักสูตรที่อบรมมีความสำคัญต่อการนำไปใช้เป็นอย่างดี สามารถสร้างความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้มากขึ้น ง่ายต่อการศึกษา สามารถนำไปศึกษาด้วยตนเองก็ได้ แต่เวลาน้อยไปหน่อยครับเพราะเนื้อหามาก อยากให้เวลามากขึ้นกว่านี้

(ผู้เข้าอบรมคนที่ 2, บันทึกภาคสนาม, 19 กุมภาพันธ์ 2557)

...ใบความรู้ ใบกิจกรรมน่าสนใจดี เนื้อหามีความกระชับชัดเจน แม้จะมีเนื้อหา มากพอสมควรแต่ใช้ภาษาที่ง่าย สรุปสั้นๆ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ

(ผู้เข้าอบรมคนที่ 3, บันทึกภาคสนาม, 19 กุมภาพันธ์ 2557)

2. กิจกรรมการพัฒนา

...วิทยากรเป็นกันเองส่งเสริมบรรยากาศในการทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีกิจกรรมปฏิบัติมาก ทำให้น่าสนใจ

(ผู้เข้าอบรมคนที่ 7, บันทึกภาคสนาม, 19 กุมภาพันธ์ 2557)

...กิจกรรมมีความน่าสนใจเพราะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูด้วยกัน จะสามารถนำไปปรับใช้ได้ดี

(ผู้เข้าอบรมคนที่ 6, บันทึกภาคสนาม, 19 กุมภาพันธ์ 2557)

3. สื่อและแหล่งเรียนรู้

...สื่อมีความหลากหลายน่าสนใจ อุปกรณ์ก็มีความพร้อมในการจัดกิจกรรม โดยเฉพาะสื่อที่ใช้กับ Internet น่าสนใจมาก วิทยากรหามาจากไหน

(ผู้เข้าอบรมคนที่ 6, บันทึกภาคสนาม, 19 กุมภาพันธ์ 2557)

...สื่อน่าสนใจ เหมาะสมกับกิจกรรมในครั้งนี้ โดยเฉพาะ You tube น่าสนใจมาก เอาไปใช้สอนได้อย่างดี

(ผู้เข้าอบรมคนที่ 6, บันทึกภาคสนาม, 19 กุมภาพันธ์ 2557)

4. การวัดผลและประเมินผล

...มีกระบวนการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และยังมีโอกาสได้ตรวจสอบตนเอง เน้นการประเมินที่มีส่วนร่วม

(ผู้เข้าอบรมคนที่ 4, บันทึกภาคสนาม, 19 กุมภาพันธ์ 2557)

...เป็นการอบรมที่ดีมากเพราะไม่เน้นการใช้ข้อสอบแต่เน้นการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม และประเมินเป็นกลุ่ม ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมมากขึ้น

(ผู้เข้าอบรมคนที่ 14, บันทึกภาคสนาม, 19 กุมภาพันธ์ 2557)

5. ระยะเวลาของการพัฒนา

...ระยะเวลาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความสมเหตุสมผลกับเนื้อหา

(ผู้เข้าอบรมคนที่ 5, บันทึกภาคสนาม, 21 กุมภาพันธ์ 2557)

...เวลาในการฝึกปฏิบัติมีความเหมาะสมกับกิจกรรม

(ผู้เข้าอบรมคนที่ 7, บันทึกภาคสนาม, 21 กุมภาพันธ์ 2557)

ขั้นที่ 4 ผลการปรับปรุงหลักสูตรก่อนการนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากผู้เข้ารับการพัฒนามาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์โดยเฉพาะใบความรู้ มีรายละเอียดมากผู้วิจัยได้สรุปและนำเอาเฉพาะส่วนที่สำคัญมาใช้ ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญาในวิทยาลัยชุมชน

1. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ การจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญาในวิทยาลัยชุมชน ก่อนและหลัง การพัฒนา ปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 แสดงผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ การจัดการเรียนรู้หลักสูตร เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญาในวิทยาลัยชุมชน ก่อนและหลังการพัฒนา โดยใช้การทดสอบค่าที (t – test)

กลุ่มทดลอง	n	คะแนนเต็ม	ก่อนพัฒนา		หลังพัฒนา		t	P (1-tailed)
			$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	19	60	29.05	2.07	47.00	2.06	28.26*	0.00

*p< .05

จากตาราง 13 พบว่าผู้สอนที่เข้ารับการพัฒนตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ โดยก่อนการพัฒนา ($\bar{X}$ = 29.05, S.D. = 2.07) หลังการพัฒนา ($\bar{X}$ = 47.00, S.D. = 2.06) ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ การจัดการเรียนรู้หลัง การพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ ของผู้เข้ารับการพัฒนตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ จำนวน 19 คน ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน (n = 19)

คนที่	คะแนนที่ได้ (คะแนนเต็ม 72 คะแนน)	คิดเป็นร้อยละ	ผลการประเมินเมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
1	56	77.77	ผ่าน
2	58	80.55	ผ่าน
3	54	75.00	ผ่าน
4	58	80.55	ผ่าน
5	60	83.33	ผ่าน
6	57	79.16	ผ่าน
7	62	86.11	ผ่าน
8	55	76.38	ผ่าน
9	59	81.94	ผ่าน
10	64	88.88	ผ่าน
11	56	77.77	ผ่าน
12	58	80.55	ผ่าน
13	63	87.50	ผ่าน
14	57	79.16	ผ่าน
15	62	86.11	ผ่าน
16	57	79.16	ผ่าน
17	59	81.94	ผ่าน

ตาราง 14 (ต่อ)

คนที่	คะแนนที่ได้ (คะแนนเต็ม 72 คะแนน)	คิดเป็นร้อยละ	ผลการประเมินเมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
18	67	93.05	ผ่าน
19	59	81.94	ผ่าน
รวมเฉลี่ย	59	81.94	ผ่าน

จากตาราง 14 พบว่า การประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญา หลังการพัฒนาตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญา ในวิทยาลัยชุมชน จำนวน 19 คน เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 59 จากคะแนนเต็ม 72 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81.94 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่หลักสูตรกำหนด คือ ร้อยละ 70

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน หลังการพัฒนา ดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชนหลังการพัฒนา กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบหลัง การพัฒนา	คะแนนเต็ม	เกณฑ์					
	n	70%	$\bar{X}$	S.D.	t	p	
ของกลุ่มทดลอง	19	72	59.00	3.32	81.94	11.30*	0.00

*p< .05

ตาราง 15 พบว่า ผู้สอนที่เข้ารับการพัฒนามตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน มีทักษะการจัดการเรียนรู้ เฉลี่ยเท่ากับ 59 และเมื่อเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนรู้หลังการพัฒนากับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่าทักษะการจัดการเรียนรู้ หลังการพัฒนาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน ก่อนและหลังการพัฒนา ปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 แสดงผลการประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน ก่อนการพัฒนา (n = 19)

รายการประเมิน	ก่อนพัฒนา		ระดับเจตคติ	หลังพัฒนา		ระดับเจตคติ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
การออกแบบการจัดการเรียนรู้						
1. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมมีความสำคัญต่อผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนที่จะต้องศึกษาอย่างละเอียด	4.37	0.50	มาก	4.68	0.48	มากที่สุด
2. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาทำให้การออกแบบการจัดการเรียนรู้มีความยุ่งยาก	4.21	0.42	มาก	4.53	0.51	มาก
3. ผู้สอนต้องวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	4.42	0.61	มาก	4.63	0.50	มากที่สุด
4. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ดีไม่จำเป็นต้องมีความเข้าใจในการวิเคราะห์หลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	4.32	0.48	มาก	4.58	0.51	มากที่สุด
5. การเขียนผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ถูกต้องทำให้ผู้สอนมีการจัดกิจกรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอย่างมีประสิทธิภาพ	4.47	0.51	มาก	4.63	0.50	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ก่อนพัฒนา		ระดับเจตคติ	หลังพัฒนา		ระดับเจตคติ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
6. การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชนให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งที่กระทำได้ง่าย	4.32	0.48	มาก	4.53	0.51	มากที่สุด
7. การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยชุมชนต้องมีความหลากหลายเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ อายุ และประสบการณ์ของผู้เรียน	4.32	0.48	มาก	4.53	0.51	มากที่สุด
8. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้สอนไม่บรรลุถึงเป้าหมายของเนื้อหาสาระการเรียนรู้	4.42	0.51	มาก	4.68	0.48	มากที่สุด
9. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากที่สุด	4.37	0.50	มาก	4.63	0.50	มากที่สุด
10. ในวิทยาลัยชุมชนการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ควรกระทำ	4.21	0.71	มาก	4.68	0.58	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ก่อนพัฒนา			หลังพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเจตคติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเจตคติ
การจัดการเรียนรู้						
11. การวิเคราะห์ผู้เรียนในวิทยาลัย ชุมชนก่อนการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้เป็นสิ่งที่ควรกระทำ	4.42	0.51	มาก	4.63	0.51	มากที่สุด
12. ผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ไม่ จำเป็นต้องวิเคราะห์พื้นฐาน ความรู้และประสบการณ์	4.26	0.56	มาก	4.74	0.45	มากที่สุด
13. การจัดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม สามารถสร้างบรรยากาศที่ดีใน การพัฒนาผู้เรียน	4.37	0.51	มาก	4.74	0.45	มากที่สุด
14. ผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชนมีความ แตกต่างระหว่างบุคคลมาก การสร้างบรรยากาศในการ เรียนรู้เป็นสิ่งที่กระทำได้ยาก	4.11	0.57	มาก	4.47	0.51	มาก
15. การใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือ และอุปกรณ์ควรให้สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระ ประสบการณ์ และ วัย ของผู้เรียน	4.00	0.58	มาก	4.58	0.51	มากที่สุด
16. สื่อ แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือและ อุปกรณ์ เป็นสิ่งที่ไม่มีความ หากผู้เรียนมีความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	4.32	0.48	มาก	4.63	0.50	มากที่สุด
17. จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ในวิทยาลัยชุมชนมีความสำคัญ ที่ผู้สอนต้องนำมาใช้ในการ จัดการเรียนรู้	4.05	0.62	มาก	4.63	0.60	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ก่อนพัฒนา		ระดับเจตคติ	หลังพัฒนา		ระดับเจตคติ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
18. การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้กับ ผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชนเป็น สิ่งที่กระทำได้ยาก	4.32	0.48	มาก	4.58	0.51	มากที่สุด
19. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ควร ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเชื่อมโยง ความรู้และประสบการณ์เดิม กับความรู้ใหม่	4.37	0.50	มาก	4.74	0.45	มากที่สุด
20. การเชื่อมโยงความรู้และ ประสบการณ์เดิม กับความรู้ ใหม่ของผู้เรียนเป็นการจัด กิจกรรมที่ใช้เวลามาก	4.26	0.45	มาก	4.47	0.51	มาก
21. การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ การให้โอกาส ทำให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ได้ดี	4.47	0.51	มาก	4.79	0.42	มากที่สุด
22. ความแตกต่างของผู้เรียนทำให้ ผู้สอนต้องใช้ระยะเวลามาก ในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง	4.37	0.68	มาก	4.42	0.61	มาก
23. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ ได้ผลดีแม้บทบาทผู้สอน อาจเปลี่ยนไปบ้างแต่ก็ยังมี ความสำคัญที่ทำให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้	4.21	0.92	มาก	4.42	0.51	มาก
24. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ กิจกรรมวิธีการเดียวทำให้ ผู้เรียนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	4.37	0.50	มาก	4.47	0.51	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ก่อนพัฒนา		ระดับเจตคติ	หลังพัฒนา		ระดับเจตคติ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
25. การจัดการเรียนรู้ที่จัดว่ามี ประโยชน์แก่ผู้เรียนผู้ใหญ่มาก สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.37	0.50	มาก	4.63	0.50	มากที่สุด
26. การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน นำไปใช้ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวันทำได้ยาก	4.32	0.58	มาก	4.68	0.48	มากที่สุด
27. ผู้สอนจัดการเรียนรู้เป็นกลุ่ม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมี โอกาสแสวงหาความรู้ด้วย ตนเอง และฝึกปฏิบัติ ทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทน	4.37	0.50	มากที่สุด	4.74	0.51	มากที่สุด
28. การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้เป็นกลุ่ม และ ฝึกปฏิบัติทำให้ผู้สอนมีภาระ มากขึ้น	4.37	0.50	มาก	4.26	0.56	มาก
การวัดและประเมินผล						
29. การวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ที่ดีควรให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ อย่างเปิดเผย	4.32	0.67	มาก	4.63	0.50	มากที่สุด
30. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ อย่างยิ่ง	4.26	0.65	มาก	4.32	0.67	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ก่อนพัฒนา		ระดับเจตคติ	หลังพัฒนา		ระดับเจตคติ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
31. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิทำให้ผู้สอนสามารถบรรจุเป้าหมายของหลักสูตร	4.42	0.51	มาก	4.58	0.51	มากที่สุด
32. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิทำให้ผู้สอนต้องสร้างเครื่องมือจำนวนมาก	4.37	0.60	มาก	4.42	0.61	มาก
33. การสร้างเครื่องมือวัดสำหรับผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชนผู้สอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.32	0.48	มาก	4.79	0.42	มากที่สุด
34. ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชนควรใช้เครื่องมือวัดแบบเดียวเท่านั้น	4.16	0.60	มาก	4.63	0.50	มากที่สุด
35. การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประเมินตนเองและเพื่อนประเมินเป็นการสะท้อนผลการเรียนรู้ที่ดี	4.37	0.50	มาก	4.68	0.48	มากที่สุด
36. การสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่จำเป็นต้องกระทำทุกครั้งหลังการจัดการเรียนรู้	4.32	0.48	มาก	4.47	0.51	มาก
37. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ดีผู้สอนควรนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.37	0.50	มาก	4.74	0.45	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ก่อนพัฒนา		ระดับเจตคติ	หลังพัฒนา		ระดับเจตคติ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
38. การนำผลการวัดและประเมิน การเรียนรู้ไปใช้ปรับปรุงและ พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ในวิทยาลัยชุมชนเป็นสิ่งที่ทำ ได้ยาก	4.21	0.71	มาก	4.37	0.68	มาก
เฉลี่ย	4.31	0.09	มาก	4.61	0.09	มากที่สุด

จากตาราง 16 พบว่า เจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน หลังการพัฒนาอยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.09$) ก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31, S.D. = 0.09$)

4. ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน ก่อนและหลังการพัฒนา
ปรากฏดังตาราง 17

ตาราง 17 แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรเสริมสร้าง
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน
ก่อนและหลังการพัฒนาโดยใช้การทดสอบค่าที (t – test)

กลุ่ม ทดลอง	n	คะแนน เต็ม	ก่อนพัฒนา		หลังพัฒนา		t	P (1-tailed)
			$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	19	5	4.31	0.09	4.61	0.09	2.27*	0.00

*p< .05

ตาราง 17 พบว่า ผู้สอนที่เข้ารับการพัฒนตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ หลังเข้ารับการพัฒนาลูกกว่าก่อนเข้ารับการพัฒน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขั้นตอนที่ 4 ผลการประเมินหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน

1. ผลการประเมินปฏิกิริยาของผู้เข้ารับการพัฒนที่มีต่อโครงการ ดังตาราง 18

ตาราง 18 แสดงผลการประเมินปฏิกิริยาของผู้เข้ารับการพัฒนที่มีต่อโครงการ

รายการประเมิน	n = 19		ระดับปฏิกิริยา
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านหลักสูตร			
1. หลักสูตรมีความสำคัญและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้	4.44	0.51	มาก
2. เป้าหมายของหลักสูตรตรงกับความต้องการของผู้เข้าอบรม	4.64	0.49	มากที่สุด
3. เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที	4.60	0.50	มากที่สุด
4. หน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรตรงกับความต้องการของผู้เข้าอบรม	4.48	0.51	มาก
ความเหมาะสมของคู่มือหลักสูตร			
5. ด้านสาระสำคัญ	4.40	0.50	มาก
6. ด้านสมรรถนะที่ต้องการ	4.36	0.49	มาก
7. ด้านเนื้อหา	4.44	0.51	มาก
8. ด้านกิจกรรม	4.44	0.51	มาก
9. สื่อประกอบการอบรม	4.32	0.48	มาก
10. การวัดและประเมินผล	4.24	0.44	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการประเมิน	n = 19		ระดับปฏิบัติการ
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านวิทยาการ			
11. สร้างความเข้าใจความสำคัญ และประโยชน์ของเนื้อหาการอบรม	4.76	0.44	มากที่สุด
12. มีคุณวุฒิ ความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ในหน่วยการอบรม	4.56	0.51	มากที่สุด
13. เปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมวางแผนการอบรม	4.40	0.50	มาก
14. มีเทคนิค วิธีการถ่ายทอดและสื่อสารเนื้อหาชัดเจน เข้าใจง่าย ยกตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม น่าสนใจ	4.32	0.48	มาก
15. กระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมนำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.66	0.48	มากที่สุด
16. มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ให้เกิดการเรียนรู้ ระหว่างวิทยากรกับผู้เข้าอบรม	4.44	0.51	มาก
ด้านกิจกรรม			
17. กิจกรรมการอบรมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงประสบการณ์ระหว่างผู้เข้ารับการพัฒนา	4.72	0.46	มากที่สุด
18. กิจกรรมการอบรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	4.52	0.51	มากที่สุด
19. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมกับพื้นความรู้ และประสบการณ์ของผู้เข้ารับการพัฒนา	4.76	0.44	มากที่สุด
20. กิจกรรมการอบรมส่งเสริมให้เกิดกระบวนการสร้างองค์ความรู้	4.60	0.50	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการประเมิน	n = 19		ระดับปฏิกิริยา
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านสถานที่และสัสดทัศนูปกรณ์			
21. ความเหมาะสมของสถานที่ใช้ในการพัฒนา	4.72	0.46	มากที่สุด
22. ลักษณะขนาดของพื้นที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการพัฒนา	4.44	0.51	มาก
23. สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้	4.52	0.51	มากที่สุด
24. มีสัสดทัศนูปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกเพียงพอ	4.52	0.51	มากที่สุด
ด้านระยะเวลาการพัฒนา			
25. ระยะเวลาการอบรมทฤษฎี	4.36	0.49	มาก
26. ระยะเวลาการอบรมภาคปฏิบัติ	4.48	0.51	มาก
27. ระยะเวลาการปฏิบัติจริงในชั้นเรียน	4.40	0.50	มาก
28. ระยะเวลาการนิเทศติดตาม	4.32	0.48	มาก
29. ระยะเวลาการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังการอบรม	4.20	0.41	มาก
เฉลี่ย	4.49	0.10	มาก

จากตาราง 18 พบว่า ปฏิบัติการของผู้เข้ารับการพัฒนาคือมีต่อโครงการ โดยภาพรวมปฏิบัติการณ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49, S.D. = 0.10$)

2. ผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการพัฒนามีต่อโครงการ ดังตาราง 19

ตาราง 19 แสดงผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการพัฒนามีต่อโครงการ

การเรียนรู้	n	ก่อนพัฒนา		หลังพัฒนา		t	P (1-tailed)
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ความรู้ ความเข้าใจ	19	3.54	0.12	4.51	0.09	34.26*	0.00
ทักษะการเรียนรู้	19	3.83	0.25	4.54	0.09	10.58*	0.00
เจตคติที่มีต่อโครงการ	19	4.06	0.15	4.52	0.10	11.44*	0.00

*p <.05

จากตาราง 19 พบว่า ผู้เข้ารับการพัฒนามีการเรียนรู้หลังการพัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านทักษะการเรียนรู้ ด้านเจตคติที่มีต่อโครงการ สูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน จากการประเมินของหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษาและผู้สอนในสาขาเดียวกัน ปรากฏดังตาราง 20

ตาราง 20 แสดงผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ ของผู้เข้ารับการพัฒนามตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญา ในวิทยาลัยชุมชน ก่อนและหลังการพัฒนาโดยหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษาและผู้สอนในสาขาเดียวกัน (n=19)

ผู้ประเมิน	คะแนนเต็ม	ก่อนพัฒนา		หลังพัฒนา		t	P (1-tailed)
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษา	5	3.74	0.33	4.51	0.16	11.62*	0.00
ผู้สอนในสาขาเดียวกัน	5	3.24	0.15	4.54	0.16	33.56*	0.00

*p< .05

ตาราง 20 พบว่า ผู้สอนที่เข้ารับการพัฒนาตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน มีพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยการประเมินของหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษา และผู้สอนในสาขาเดียวกัน หลังเข้ารับการพัฒนา สูงกว่า ก่อนเข้ารับการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลลัพธ์ของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน ปรากฏดังตาราง 21

ตาราง 21 แสดงผลลัพธ์ของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน

ข้อ	รายการ	n = 19		ระดับผลลัพธ์
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การนำสมรรถนะด้านความรู้/ทักษะเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ไปใช้	4.26	0.45	มาก
2	การนำสมรรถนะด้านความรู้/ทักษะ เกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ ไปใช้	4.37	0.50	มาก
3	การนำสมรรถนะด้านความรู้/ทักษะ เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ ไปใช้	4.37	0.50	มาก
4	การนำสมรรถนะด้านความรู้/ทักษะ เกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้ไปใช้	4.47	0.51	มาก
5	การนำสมรรถนะด้านความรู้/ทักษะ เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา ไปใช้	4.53	0.51	มากที่สุด
6	การนำสมรรถนะด้านความรู้/ทักษะ เกี่ยวกับการจิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ไปใช้	4.53	0.51	มากที่สุด
7	การนำสมรรถนะด้านความรู้/ทักษะ เกี่ยวกับเทคนิคการบริหารจัดการชั้นเรียน ไปใช้	4.47	0.51	มาก
8	การนำการนำความรู้/ทักษะ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา ไปใช้	4.53	0.51	มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	n = 19		ระดับผลลัพธ์
		$\bar{X}$	S.D.	
9.	การนำเสนอสมรรถนะด้านความรู้/ทักษะ เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ไปใช้	4.74	0.45	มากที่สุด
10.	การนำเสนอสมรรถนะด้านความรู้/ทักษะ เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน ไปใช้	4.37	0.50	มาก
11.	การนำเสนอสมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ไปใช้	4.58	0.51	มากที่สุด
12.	การนำเสนอสมรรถนะด้านเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ไปใช้	4.42	0.50	มาก
รวม		4.48	0.10	มาก

ตาราง 21 พบว่า ผู้เข้ารับการพัฒนาศาตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน ได้นำสมรรถนะด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสมไปใช้จัดการจัดการการเรียนรู้ในวิทยาลัยชุมชน โดยภาพรวมมีผลลัพธ์เกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48, S.D. = 0.10$) โดยผลลัพธ์ของหลักสูตรที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ การนำเสนอสมรรถนะด้านความรู้/ทักษะ เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ไปใช้ ($\bar{X} = 4.74, S.D. = 0.45$) รองลงมาคือ การนำเสนอสมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ไปใช้ ($\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.51$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เข้ารับการพัฒนา

1. ผลของการเข้ารับการพัฒนาศาตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญญา ในวิทยาลัยชุมชน ด้านความมีประโยชน์ และความคุ้มค่า

...เป็นโครงการมีประโยชน์ ต่อผู้สอนในหน่วยจัดการศึกษา สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติการสอนจริง และทำให้ผู้สอนไม่เสียเวลาในการเดินทางไปรวมอบรมเป็นเดือน เพราะมีการนิเทศ ติดตามให้คำแนะนำจากผู้บริหารของวิทยาลัยชุมชนอย่างต่อเนื่อง

(15 คน)

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอนระดับอนุปริญา

...หลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้สอนมากเพราะสามารถนำไปใช้ในการเตรียม การสอนได้ดี เหมาะสำหรับนำไปใช้ศึกษาด้วยตนเองได้ดี

(3 คน)

...วัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความกระชับ ชัดเจน ตรงประเด็นและมีความ เหมาะสมแต่เวลาแต่ละหน่วยน้อย เพราะใช้เวลาทำกิจกรรมมาก

(11 คน)

...อยากให้นำหลักสูตรนี้บางหน่วยการเรียนรู้ไปอบรมกับผู้สอนคนในหน่วยจัด การศึกษาอื่นๆ เช่นหน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนอัมผาง เพราะจะช่วยร่นระยะเวลา เดินทาง และเป็นไปตามความต้องการของผู้สอนด้วย

(4 คน)

...กิจกรรมการอบรมดี เพราะไม่ใช่แบบทดสอบแต่ใช้กิจกรรมกลุ่มการแลกเปลี่ยน การนำเสนอและเก็บคะแนนจากกลุ่ม ทำให้ไม่เกิดความกดดันเท่าที่ควร

(14 คน)

3. ผลของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับ ผู้สอนระดับอนุปริญา ในวิทยาลัยชุมชน ผู้วิจัยขอนำเสนอดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

...ระยะเวลาในการจัดการอบรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ระยะเวลาสั้นเกินไปควร เพิ่มเวลาอีก 3 ชั่วโมง เป็น 6 ชั่วโมง โดยเฉพาะ มคอ. 1-7 ควรให้ความสำคัญ

(9 คน)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

...เนื้อหากว้างมากอยากให้มีความเฉพาะเจาะจง

(2 คน)

...ควรเพิ่มหัวข้อเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยกับการใช้เป็นแหล่งเรียนรู้

(7 คน)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พฤติกรรมการเรียนรู้

...ควรเพิ่มเวลาเป็น 6 ชั่วโมง เนื่องจากเนื้อหาจำนวนมากและกิจกรรมก็มีให้ทำ
ให้เวลามาก

(6 คน)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เทคนิคการจัดการเรียนรู้

...เนื้อหาบางหัวข้อยังขาดความสมบูรณ์ เพราะเทคนิคการจัดการเรียนรู้มีตั้ง
มากมาย ควรสรุปที่นิยมใช้ในวิทยาลัยชุมชน

(3 คน)

...ควรเพิ่มเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ สำหรับชั้นเรียนที่มีความแตกต่างระหว่าง
ผู้เรียน

(คน)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การออกแบบการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา

...ควรเพิ่มเนื้อหาจำนวนชั่วโมงจาก 4 ชั่วโมง เป็น 6 ชั่วโมง เนื้อหาน่าสนใจ
วิทยากรควรให้คำชี้แนะให้มากๆ เพราะการเขียนมีความยุ่งยากที่จะให้เข้าใจภายใน
4 ชั่วโมง

(7คน)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

...เนื้อหาไม่น่าจะเฉพาะเจาะจงไปที่ผู้ใหญ่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้เรียนของวิทยาลัยชุมชน มีความหลากหลาย ควรกำหนดเนื้อหาส่วนนี้ให้เป็นกลางๆ ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงมากกว่า

(4 คน)

...ควรมีสื่อในเรื่องนี้ให้มาก เพราะนำไปใช้ทุกครั้งกับนักศึกษา

(5 คน)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เทคนิคการบริหารจัดการชั้นเรียน

...เนื้อหาส่วนใหญ่สมบูรณ์ดี แต่ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารชั้นเรียนสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่

(6 คน)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา

...เนื้อหามีความกว้างเกินไปมีจำนวนมาก ศึกษาไม่ทัน ควรสรุปเนื้อหาให้กระชับ

(5 คน)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 การสร้างเครื่องมือวัดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

...ควรนำไปยุบรวมกับหน่วยที่ 8 หรือ อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการเรียนรู้ที่ 8

(6 คน)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 คุณลักษณะผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน

...ควรเพิ่มเวลาเป็น 3 ชั่วโมง และเนื้อหาควรมีความเฉพาะเจาะจง เช่น การมี
พรหมวิหาร 4 ความเป็นครู

(2 คน)

...ควรเพิ่มเนื้อหาความเป็นครูลงไปด้วย

(3 คน)

...ใบความรู้ ควรมีลายเส้นสอดแทรกบ้าง เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ

(5 คน)

...ระยะเวลาอบรมนานเกินไป แต่ก็ดีที่มีการนิเทศ ที่หน่วยจัดด้วยไม่ต้องเดินทาง
เหมือนตอนอบรม 5 วัน

(2 คน)